

بسمه تعالی

نام و نام خانوادگی: نام درس: علوم و فنون ادبی زمان امتحان: ۶۰ دقیقه
رشته: انسانی نام دبیر: آقای حیدری تاریخ امتحان: ۱۳/۰۳/۱۳۹۸
پایه: دهم تعداد صفحات: ۲ تعداد سوال: ۱۹ نوبت پایانی (خرداد)

نمره دانش آموز: نمره تجدید نظر:

جواب در همین برگه و در زیر هر سؤال نوشته شود.

۱- محمد تقی بهار، برای شعر فارسی چند نوع سبک و دوره قائل است؟ فقط نام دوره را ذکر کنید (۵/۱ نمره)

۲- ویژگی های زیر هر کدام مربوط به کدام دوره نثر خراسانی است؟ (۱ نمره)

بهره گیری کمتر از لغات عربی: اطناب:

حذف افعال به قرینه: تکرار فعل یا اسم به حکم ضرور معنی:

۳- گسترش عرفان و تصوف از ویژگی های فکری کدام دوره است؟ (خراسانی یا عراقی) (۵/۰ نمره)

۴- حس و حال حاکم بر فضای شعری دو بیت زیر را بیان کنید: (۵/۰ نمره)

الف: ای نفس خرم باد صبا / از بر یار آمده ای، مرحبا!

ب: شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین حایل / کجا دانند حال ما، سبکباران ساحل ها؟

۵- صامت ها و مصوت های واژه «دونده» را مشخص کنید: (۵/۰ نمره)

۶- کدامیک از واژه های زیر، هم وزن کلمه «دبیر» است؟ با بیان نوع هجا مشخص کنید: (۵/۰ نمره)

کشت - خواری - هنوز - مرام -

۷- در کدام واژه صامت «ی» و در کدام واژه مصوت بلند «او» وجود دارد؟ (۵/۰ نمره) یادگاری - سیری - همواره - خروج -

۸- در بیت های زیر واژه های قافیه و حروف اصلی مشترک و قاعده (۱ یا ۲) را مشخص کنید: (۱ نمره)

الف: گه به دهان بر زده کف چون صدف / گاه چو تیری که رود بر هدف.

ب: در حقیقت یار یکدل کیمیاست / چون صدف، کمیاب و چون در پر بهاست.

۹- قافیه در کدام بیت دارای حروف الحاقی است؟ مشخص کنید؟ (بیت و حروف الحاقی آن مشخص شود) (۱ نمره)

بگو تا سوار آورم زابلی / که باشند با خنجر کابلی

آینه ار نقش تو بنمود راست / خود شکن ایینه شکستن رواست.

۱۰- واژه «پیام آور» را یک بار با همزه و یک بار با حذف همزه تقطیع هجایی کنید و علامت هجا را نیز مشخص کنید: (۱ نمره)

الف: با همزه: ب: با حذف همزه:

۱۱- بیت زیر را به تقطیع (هجابندی) کنید و علامت هجا (کوته - بلند - کشیده) مشخص کنید: (۱ نمره)

بیش از این گر یار یکدل داشتم / بام خود تا عرش می افراشتم.

- ۱۲- آرایه تکرار در کدام بیت وجود دارد؟ مشخص کنید: (۲۵/۰نمره)
عجب نیست از گل که خندد به سروی / که در این چمن پای در گل نشیند.
اگر هوشمندی به معنی گرای / که معنی بماند نه صورت به جای
- ۱۳- واژگان سجع و نوع آن (متوازی- متوازن - مطرف) را در جملات زیر مشخص کنید: (۱نمره)
الف: تنی چند متفق سیاحت بودند و شریک رنج راحت.
ب: پشت و پناه سپاه من بود و در دیده دشمنان خار و بر روی دوستان خال.
- ۱۴- جناس و نوع آن را در ابیات زیر مشخص کنید: (۱نمره)
بتی دارم که چین ابروانش / حکایت می کند بت خانه چین.
ای گدایان خرابات خدا یار شماست / چشم انعام ندارید ز انعامی چند.
- ۱۵- در کدام بیت ترصیع دیده می شود؟ چرا؟ (۷۵/۰نمره)
الف: چرا مطرب نمی خواند سرودی / چرا ساقی نمی گوید درودی؟
ب: برند از برای دلی بارها / خورند از برای گلی خارها

کالبد شکافی نثر و شعر: (۸نمره)

- ۱۶- پس از خواندن ابیات زیر، دو ویژگی ادبی و دو ویژگی فکری آن را بنویسید: (۲نمره)
ای به ازل بوده و نابوده ما / وی به ابد زنده و فرسوده ما
حلقه زن خانه به دوش توایم / چون در تو، حلقه به گوش توایم
از پی توست این همه امید وبیم / هم تو ببخشای و ببخش ای کریم

- ۱۷- ابیات زیر از شاهنامه و در سبک خراسانی است. چهار ویژگی زبانی این ابیات را بیان کنید: (۲نمره)
زنی بود برسانِ گردی سوار / همیشه به جنگ اندرون، نامدار
بپوشید درع سواران جنگ / نبوداندر آن کار، جای درنگ
همی رفت و سهراب با او به هم / بیامد به دگاه دژ، گژدهم

- ۱۸- متن زیر را از دیدگاه و قلمرو ادبی بررسی کنید: (ذکر چهار مورد با مشخص شدن در متن لازم است) (۲نمره)
صبح است، آفتاب مثل تشتی از طلای گداخته بر گوشه جهان گذاشته شده، فلک نقاش می خواهد عالم را طلائی کند. اما هنوز دست به کار نشده است. زمین مانند روپوشی از مخمل سبز است. انبوه درختان سر به هم آورده اند.

- ۱۹- ابیات زیر را با توجه به ویژگی های ادبی و فکری که در سبک خراسانی خوانده اید، تحلیل و بررسی کنید (توضیح: کدام ویژگیهای ادبی و فکری سبک خراسانی در ابیات زیر نمود بیشتری دارد؟) (از هر ویژگی ۲ نمونه مشخص شود) (۲نمره)
گل بخندید و باغ شد پدرام / ای خوشا این جهان، بدین هنگام
همچ لوح زمردین گشته است / دشت همچون صحیفه ای ز رخام.
چون بناگوش نیکوان شد باغ / از گل سیب و از گل بادام
گل سوری به دست باد بهار / سوی باده همی دهد پیغام
که تو را با من ار مناظره ایست / من به باغ آمدم، به باغ خرام.